

Vedholdende engagement

Idom-Råsted

*indstilles som årets landsby i Region Midtjylland i 2019 af
Idom Råsted Borgerforening og Repræsentantskabet for PLEXUS*

Indstillingen

Efter at have modtaget Region Midtjyllands landsbypris i 2008 har Idom-Råsted med stor vedholdenhed og engagement videreudviklet foreningslivet og sat nye mål for, hvad et lille landsbysamfund kan løfte, når man bruger hinanden og dyrker fællesskabet.

Idom-Råsted har gjort det til en dyd at turde det skæve og det anderledes og være åben over for dem og det, vi ikke kender. Det har resulteret i, at ildsjæle bakkes op og ansføres til at realisere ideer og tanker, næsten uanset, hvor vilde de måtte være. Derfor har Idom-Råsted i dag et rigt kulturliv, som ikke alene nyder stor opbakning lokalt, men også tiltrækker et betydeligt publikum ude fra.

De skæve ideer, de grænsesøgende events er blevet en del af landsbyens DNA, som vi er stolte af. Også selv om vi ikke alle sammen altid forstår det hele.

Men når et kultur-arrangement fordrer, at der bygges et "colosseum", ja så stempler området landmænd ind og kommer med byggematerialer i form af 50.000 kg halm i bigballer. Og når kunstnere, musikere, artister fra hele Verden mangler et sted at sove og spise, mens begivenhederne finder sted, så lukker byens borgere naturligvis dørene op.

I Idom-Råsted er der en fælles erkendelse af, at landsbylivet hele tiden skal udvikles, så landsbyen ikke afvikles...

Vi er bevidste om, at udviklingen først og fremmest er afhængig af os selv.

Vi skal selv tage initiativer. Vi skal selv ville. Men vi skal ikke tro, at vi selv kan det hele.

Vi er en del af det store fællesskab i Holstebro Kommune. Og igennem alle årene har det været en bevidst strategi for både foreninger og institutioner i området at bruge myndighederne til konstruktiv sparring. Vi har været enige om, at målene skal nås gennem positiv dialog og ikke destruktiv konfrontation.

Det gode samarbejde med myndighederne om et projekt har avlet godt samarbejde om flere projekter.

Også det lokale erhvervsliv blomstrer. I både håndværksvirksomheder og landbrug øges beskæftigelsen betragteligt. En flad organisationsstruktur, stor fællesskabsfølelse og selvstændighed i opgaveløsningen matcher de værdier, der er i landsbylivet, hvad enten man er frivillig eller ansat. Og det er et attraktivt alternativ til de store virksomheder, så vores lokale virksomheder har ikke problemer med at rekruttere kvalificerede medarbejdere.

Det vedholdende engagement har gjort Idom-Råsted til et bevidst tilvalg for mange unge tilflyttere, som kvitterer ved at engagere sig i fællesskabet, som aktive brugere og som kreative bestyrelsesmedlemmer i landsbyens foreninger.

I Idom-Råsted er vi enige om ikke at lytte til "ham der PE' SME'", som altid spurgte: Hwa' nøt' er æ te''.

Ny vision for PLEXUS

I 10 året for indvielsen af idræts- og kulturcentret, PLEXUS har repræsentantskabet derfor med afsæt i en række velbesøgte borgermøder vedtaget en ny visions-plan, der skal tilføre centret nye aktiviteter og gøre sammenholdet og fællesskabet i landsbyen endnu stærkere.

Visionen blev vedtaget i oktober 2018. I januar 2019 påbegyndes to mindre udvidelser af PLEXUS med hjælp fra frivillige og økonomisk støtte fra LAG og en stor privat donation for at skabe rammerne til en virkeliggørelse af visionen.

Visionen hedder ”Fra hver har sit eget til sammen har vi meget”.

Vi vil skabe et landsbyliv, som bygger på gamle værdier i en moderne ramme. Vi kalder det en gentænkning af andelstanken. Ved at lægge hinandens resurser sammen, skaber vi noget i fællesskab, som giver merværdi og glæde både for os selv og hinanden.

Visionen konkretiseres i tre spor.

1. Smagen af Idom-Råsted. Et partnerskabsprojekt mellem PLEXUS og lokale fødevarerproducenter, som skal give besøgende oplevelser, indsigt og viden om fødevarer fra jord til bord.

2. Fælles-skaber-kultur. Et projekt, hvor PLEXUS er det rum, hvor der skabes nye fællesskaber på tværs af eksisterende netværk. Andelstanken gentænkes med et udvidet bytte-koncept, og der udvikles nye metoder til etablering af sociale fællesskaber.
3. Plexus i Verden og Verden i PLEXUS. Et projekt, hvor vi inviterer kunstnere af en hver slags og fra alle egne af Jorden på et gratis ophold i Idom for til gengæld at give byen et "værk".

Idom-Råsted kort fortalt

Idom og Råsted ligger sydvest for Holstebro med ca 6 km's afstand og har tilsammen knap 1100 indbyggere. Indbyggertallet har været svagt stigende i de sidste 10 år. Borgerne i de to sogne har gennem et målrettet, mangeårigt samarbejde lagt fundamentet til et levedygtigt landsby-samfund, fordelt på to bosætningssteder, men med fælles faciliteter.

Således har Idom og Råsted fælles skole og dagpasning, fælles borgerforening, pastoratråd, idrætsforening, spejderorganisation, ungdomsklub, jagtforening, foredragsforening og pensionistforening.

I 2008 indviede man idræts-og kulturcentret PLEXUS efter at være blevet enige om at nedlægge to eksisterende forsamlingshuse i Idom og Råsted og samle alle faciliteter et sted.

PLEXUS er landsbyens kraftcenter og samlingssted, som også rummer området's vuggestue, børnehave, fritidshjem og fritidsklub. PLEXUS styres af et forretningsudvalg, som er udpeget af et repræsentantskab, hvori alle foreninger i lokalområdet, skolebestyrelse og menighedsråd har sæde. Centret har i dag otte faste medarbejdere plus mange deltidsansatte.

Fra starten har centret haft tre fokusområder: At skabe lokal sammenhængskraft, at bevare og udvikle det lokale idræts- og kulturliv og at afholde kommercielle aktiviteter for at skabe økonomisk grundlag for de to andre fokusområder.

Etableringen af PLEXUS har haft en positiv effekt på lokalområdet.

Det er lykkedes at tiltrække mange nye børnefamilier til området, så antallet af børn i området's skole over tid har været lidt stigende.

Det er lykkede at være centrum for lokale fællesskaber og aktiviteter for alle aldersgrupper.

Borgerne mødes i PLEXUS til forenings- og personlig idræt, fællesspisning, fredagscafe, småindkøb, kulturarrangementer, borgermøder, byfester mv.

Man render på hinanden i PLEXUS, når man henter og bringer børn i daginstitutionen. Man møder hinanden i PLEXUS – også når man ikke har noget at mødes om.

PLEXUS har fremmet ansvarsfølelsen for lokalsamfundets udvikling og givet flere lyst til at bidrage til fællesskabet med frivilligt arbejde.

I PLEXUS serverer sognets ældre skolemad for børnene på Idom-Råsted Skole. PLEXUS har tilknyttet ca. 50 frivillige.

Udgangspunktet i Idom-Råsted har været, at udviklingen i landsbyen først og fremmest afhænger af os selv. Offentlige myndigheder og institutioner er konsulteret og brugt til frugtbar sparring, og der er indgået gode samarbejdsaftaler med Holstebro Kommune. Men områdets foreninger og borgere har altid selv taget teten.

Vi venter ikke på andre.

Begivenheder og initiativer gennem 4 år

2015:

- Juni: Byskoven på Kofeltvej i Idom indvies efter masser af frivillige timer med at rydde skoven for faldne træer, lave stier og plante frugttræer. Holstebro Kommune bidrager med flis, planter og bord/bænke sæt. Bruges af alle, men især dagplejebørn og til ude-undervisning for skoleeleverne.
- Maj-juni: Idom-Råsted er vært for en gruppe italienske filmkunstnere, der optager i området som en del af Odin Teatrets kulturuge. Sluttes af med en forestilling i Idom, der involverer en række lokale kræfter.
- August: Landsbylaboratoriet stiftes. Bliver i de næste 2½ år en del af Aarhus 2017 og er repræsenteret ved arrangementer i hele regionen som en del af projektet: Gentænk Landsbyen. Landsbylaboratoriet hører ganske vist ikke til i én af de tre kategorier, som i første omgang var valgt til Gentænk Landsbyen, men så beslutter man at lave én helt ny kategori: "Landsbyens DNA".
- Som en konsekvens af Idom-Råsted Borgerforenings samarbejde med Altibox har stort set alle husstande i Idom og Råsted fået indlagt fibernet til rabatpris. Borgerforeningen har lavet benarbejdet lokalt, og som tak for det store arbejde har Altibox doneret 90.000 kr. til lokalt arbejde. Altibox har aldrig før indgået i et samarbejde med så stor succes
- Efter to borgermøder og med praktisk hjælp fra Holstebro Kommune og LAG kan Idom-Råsted Borgerforening præsentere sin nye visionsplan: "Vi går den lige vej med skæve ideer"

2016

- Marts: Idom-Råsted Borgerforening ansøger Holstebro Kommune om ændring af lokalplanen for et område ved Idom Kirkeby. Foreningen har forud for ansøgningen købt bistand ved en arkitekt, der har lavet et professionelt udkast til udstykninger. Dele af planforslaget bliver en del af den lokalplan, der vedtages i 2018.
- Maj: Forslag fra en række børnefamilier om etablering af vuggestuepladser som supplement til dagplejen i Idom-Råsted skoledistrikt. Pladserne skal etableres i børnehuset Solkær, der er en del af PLEXUS .

- Juni: Biennalen 2016. 14 dage med daglige kultur-arrangementer i halm-colosseum i Idom. Ca. 2000 besøgende i perioden.
- Som et led i Biennalen bygges en mobil pizzavogn med to store stenovne af frivillige i lokalområdet.
- "Gentækningsagenterne" fra TV Midt/Vests "Mission Gentæk" besøger Idom for at se Biennalens måde at gentænke kulturen på. De besøgte også AROS og Ø-haverne i Aarhus, men valgte Biennalen og Idom som det bedste projekt.
<https://www.tv2ostjylland.dk/mission-gentaenk/mission-gentaenk-kultur>
- August: Planerne om et lokalt forankret vindmølleprojekt, som der har været arbejdet med siden 2013, bliver sat på pause pga. markant prisfald på vindmøllestrøm.
- Oktober: Idom-Råsted Borgerforening støtter et vindmølleprojekt i Blæsbjerg på grænsen mellem Idom og Råsted. Til gengæld vil projektudvikleren forlods af el-indtægterne donere et årligt beløb på 50.000 kr. pr. mølle eller 200.000 kr. de næste 20 år til borgerforeningen til

udvikling af lokalområdet. Aftalen blev i 2017 udvidet med et beløb på 66.000 årligt til Idom-Råsted Idrætsforening.

- Oktober: Idom-Råsted Borgerforening og Landsbylaboratoriet kan præsentere de første professionelle profilm med fortællinger fra lokalområdet, lavet af BlueVan Video. Bag det står Troels Rosenkranz, der er født og opvokset i Idom-Råsted.
<http://www.idom-raasted.dk/film.html>
- Oktober: Der dannes en lokal arbejdsgruppe for at skabe bedre forhold i Idom-Råsted for de mange sportsfiskere, der besøger området for at tage del i det attraktive laksefiskeri i Storeåen.
- Oktober: Idom-Råsted Idrætsforening indgår et formelt samarbejde med Nr. Felding GIF vedr. ungdomsfodbold under navnet FC Fri med virkning fra forårssæsonen 2017. Det har betydet, at der nu er tilbud om fodbold i stort set alle aldersgrupper.

2017

- Februar: Idom-Råsted Foredragsforening kan fejre sit 125 års jubilæum, og er dermed en af landets ældste, fungerende foredragsforeninger.
- April: Landsbymøde i Idom arrangeret af Landsbylaboratoriet. Et 48-timers arrangement, hvor kreative landsbyfolk fra hele landet deler ideer og erfaringer, som kan styrke livet i landsbyerne. Landsbymødet er inspireret af folkemødet på Bornholm og kulturmødet på Mors.

- April: Lystfisker-projektet indvier fire flotte hytter ved PLEXUS. Hytterne lejes ud til lystfiskere fra ind-og udland i laksesæsonen! Borgerforeningen har opsat bænke og borde ved Storeåen. Som en ekstra service tilbyder PLEXUS rundstykker og kaffe til lystfiskerne de første dage i lakse-sæsonen.
- August: Theatrum Machinae og Landsby picnic i Råsted. Theatrum Machinae er øjenåbende teater med maskiner, en frontlæsser, får, teleskoplæsser, flamencodansere og ikke mindst den verdensberømte italienske teatergruppe Teatro tascabile med stylder, samt den fantastiske franske hestetheatergruppe Théâtre du Centaure. I samarbejde med en masse lokale talenter og ildsjæle viser de, hvad der rører sig i Vestjylland i en gigantisk græsk tragedie, opført i et Amfiteater, bygget af 35.000 kg halm på et af Råsteds allersmukkeste steder ved kirken.
- August: Efter et stort lokalt forarbejde åbner en vuggestue i tilknytning til børnehuset Solkær. Det betyder, at det stigende antal børn nu kan tilbydes pasning i lokalområdet – i vuggestue eller i dagpleje.
- Vinteren 2017-18: Afvikling af ulvedialog projekt i et samarbejde mellem Idom-Råsted Borgerforening og Aarhus Universitet. Ca. 40 borgere fra lokalområdet deltager i en række møder i PLEXUS vinteren over, hvor målet er at diskutere sig til enighed om et forslag til en fremtidig forvaltning af ulve i Danmark. Projektet havde enorm bevågenhed fra medier over hele landet.

- November: Som det eneste sted i gl. Holstebro Kommune afholdes et offentligt vælgermøde i PLEXUS op til byrådsvalget. Alle fem lokale kandidater stillede op til en livlig aften, der med ca. 120 tilhørere senere viste sig at være det mest besøgte vælgermøde i kommunen.
- December: De grønne midler fra møllerne ved Blæsbjerg bliver delt ud. Pengene går til udbygning af legefaciliteterne i Byskoven ved Kofeltvej, børne- og ungdomsbule ved Holstebro Golfklub i Råsted, to multibaner ved Idom-Råsted skole og renovering af naturcykelsti fra Idom til Råsted.
- December: Landsbylaboratoriet rykker til Struer Havn i en gammel foderstofsilo med forestillingen "Saeta ved havet". Forestillingen er en del af kulturugen "Seahorses, myter og halmballer". Med forestillingen demonstrerer Landsbylaboratoriet, hvordan vi i Idom-Råsted arbejder med at inddrage lokale kræfter og skabe sammenhold omkring et kulturelt arrangement. Forestillingen trækker mange besøgende.

2018

- Foråret: Ophedet lokal debat om vindmølleprojekt ved Blæsbjerg og Idom-Råsted Borgerforenings rolle i forbindelse med Holstebro Byråds godkendelse af projektet.
- Marts: Lokalområdet har fået tilbudt en fin skaterrampe, der skal opstilles ved de nye multibaner, der skal opføres ved Idom-Råsted skole. Giveren har selv sørget for finansiering af flytningen gennem en ansøgning til Gadeidræt's "søm og skruer pulje".

- Juni: Idom Biennalen. 14 dage med daglige kultur-arrangementer i halm-colosseum. Også denne gang mange besøgende til alle arrangementer.

- August: Indvielse af multibanerne og skaterrampen ved Idom-Råsted skole.
- September: Ca. 100 præster, provster og biskopper besøger Idom-Råsted i forbindelse med et anderledes 2 dages præsteseminar, arrangeret i samarbejde med Landsbylaboratoriet. Besøget er fyldt med skæve indslag, der involverer hele lokalområdet, afsluttende med en fællesspisning i PLEXUS fyldt med lokale kulturelle indslag. Mere end 200 deltager i fællesspisningen. Efterfølgende får Landsbylaboratoriet en meget positiv evaluering af arrangementet fra deltagerne i seminaret.

- September: I forbindelse med årets byfest fejrer vi, at PLEXUS fylder 10 år, og at det er 75 år siden, Idom Idrætsforening blev stiftet. En uge fyldt med aktiviteter, som nyder stor opbakning.
- Oktober: På et borgermøde med ca. 100 deltagere er der massiv opbakning til PLEXUS' vision for centrets næste 10 år. Visionen hedder: Fra hver har sit eget til sammen har vi meget.
- Oktober: En gruppe lokale har taget initiativ til at anlægge en frugtplantage på den gamle sportsplads. Planterne doneres af lokale, der også står for plantning og efterfølgende renholdelse. Til gengæld kan alle også nyde frugterne af arbejdet!
- Oktober: Lokale kræfter starter en cirkusskole for børn på Idom-Råsted skole. Et alternativ til den traditionelle gymnastik i skolen. Et tilbud til børn fra hele kommunen i samarbejde med Cirkusfabrikken i Skive.
- December: Idom-Råsted Borgerforening har fået forskønnelsespenge fra Holstebro kommune og vil bruge dem til at plante ved indfaldsvejene til Idom og Råsted samt andre passende steder.

Gamle værdier i en moderne ramme

I efteråret 2018 vedtog repræsentantskabet for PLEXUS med afsæt i to borgermøder med ca. 100 deltagere pr gang, en ny vision, som bygger på gamle værdier om at løfte i fællesskab til gavn for os selv og hinanden.

Vi kalder det en gentænkning af andelstanken.

Visionen har overskriften "Fra hver har sit eget til sammen har vi meget".

Visionen har tre spor.

1. SMAGEN af Idom-Råsted.

Et partnerskabsprojekt mellem PLEXUS og lokale fødevarereproducenter, som skal gøre Idom-Råsted til landsbyen, som er kendt for smagsoplevelser, hentet ud af VIRKELIGHEDEN.

I et samarbejde med otte lokale fødevarereproducenter vil vi arrangere ture for nysgerrige forbrugere, turister, firmaer, personaleforeninger, madklubber m.m., hvor deltagerne besøger, ser og hører om produktionen af de fødevarer, som de efterfølgende kan smage i PLEXUS eller købe med hjem som forarbejdede færdigretter eller som råvarer.

Producenterne fordeler sig på et bredt spektrum af dansk fødevarerproduktion: Lam, økologiske grise, dansk kalv, mælk, grøntsager og dambrugsørreder.

Projektet har tre fokusområder. Vi vil afvikle en årlig sommerlejr, hvor deltagerne kan overnatte i telt, campingvogn, i grise- eller kalvehytter på idrætspladsen ved PLEXUS. De kan også vælge at bo i "laksehytterne" ved PLEXUS eller at blive indkvarteret hos private i området.

Lejr-opholdet vil vare fra fredag til søndag. I det tidsrum kan deltagerne melde sig til forskellige guidede ture til områdets fødevarerproducenter, som tæller producenter af lam, slagtekalve, økologiske grise- og grøntsager, fisk og mælk.

Deltagerne vil også kunne melde sig til guidede vandringer i lokalområdets natur- og kulturlandskab, og om aftenen vil der være involverende, kulturelle indslag af Landsbylaboratoriet.

Lejr-opholdet inkluderer bespisning i PLEXUS, hvor maden vil være baseret på råvarer, produceret hos de producenter, som deltagerne besøger.

Den første lejr er planlagt til primo august 2019.

Desuden vil vi arrangere endags-arrangementer, hvor personaleforeninger, madklubber og interesserede i almindelighed besøger en eller to fødevarerproducenter, afsluttende med en gourmet-middag i PLEXUS, indeholdende råvarer fra den producent, de har besøgt.

Endelig vil vi gøre det muligt at købe, "mad", produceret i Idom-Råsted i PLEXUS, dels som færdigretter produceret i PLEXUS-køkkenet, dels som uforarbejdede råvarer, som kan bestilles til afhentning ved specielle lejligheder. Fx: Lam til påske og efterårsslagede lam, øko-grise tre-fire gange om året, hjorte i jagtsæsonen m.m.

2. Fælles-skaber-kultur

Med udgangspunkt i PLEXUS vil vi skabe en fælles-skaber-kultur, hvor vi deler og deles om store og små ting. Intet er for stort eller for småt.

I PLEXUS vil vi etablere en dele-central, som omfatter alle de ting, som vi hver især kun bruger en gang imellem, og som alle derfor ikke behøver at eje. Det kan være redskaber, værktøj, maskiner, men det kunne også være en bil. Det kan være bøger, aviser, men det kunne også være overskudsmad.

Men vi vil ikke kun dele materielle ting. PLEXUS skal også styrke båndene mellem unge og gamle, de der har boet i lokalsamfundet i mange år, og de, der lige er flyttet hertil.

Vi vil danne relationer, der går på tværs af eksisterende netværk, og vil gøre det til en del af landsbyens DNA, at vi også tør bede hinanden om hjælp, når det set med "normal-samfundets" øjne kan være anmassende og grænseoverskridende.

I vores "dele-kultur" skal vi kunne tilbyde hinanden at låne "en bedste", være weekend-familie for en hund (eller andet kæledyr), dele en gåtur osv. Vi vil gøre landsby-fællesskabet endnu mere inkluderende, end det er i dag.

Populært sagt vil vi gøre landsbyen til et stort "bofællesskab", hvor der er rum og muligheder for de, der ønsker at være sammen og fælles om meget, men samtidig respekt for de, der kun vil være med til lidt.

3. PLEXUS i Verden og Verden i PLEXUS

I PLEXUS og Idom-Råsted er det en vision at åbne op og være generøs i forhold til den omkringliggende Verden. Vi er vant til at tage imod fremmede som venner i forbindelse med Landsbylaboratoriets aktiviteter.

Men vi vil åbne endnu mere op og invitere kunstnere fra et fjernt sted i Danmark eller et fjernt sted på JORDEN på et residensophold af kortere eller længere varighed.

Princippet vil være, at et eller flere private hjem i Idom-Råsted lader en kunstner flytte ind i en periode, og i bytte får PLEXUS og dermed Idom-Råsted noget kunst tilbage i form af "et værk", som vi kan dele og som kan give, de der bor i lokalsamfundet en særlig oplevelse.

Det kunne være en maler, en sangskriver, en fotograf, en danser, en fortæller, som benytter de muligheder for inspiration, der er i Holstebro Kommune, mens de oplever, hvordan det er at leve og bo lokalt.

Ved at åbne op for helt nye og andre perspektiver vil lokalområdet igennem "den fremmede" eller "det fremmede" kunne blive inspireret og se nogle nye kvaliteter i det, vi tager for givet.

Vi er i gang!

Vi er allerede godt i gang med at realisere visionen.

Efter nytår går PLEXUS i gang med en udvidelse af kølerummet for at have kapacitet til aktiviteterne i tilknytning til SMAGEN af Idom-Råsted.

Umiddelbart derefter går man i gang med en udvidelse af depot-pladsen for at kunne rumme en fysisk dele-central.

Den forøgelse af aktiviteterne i PLEXUS, som de to udvidelser medfører, forventes i første omgang at resultere i ½-1 ny stilling i centret.

Udvidelserne er finansieret af en stor privat donation og en bevilling fra LAG Struer Holstebro.

I efteråret startede PLEXUS op med ugentlige spis-sammen-arrangementer, hvor vi uformelt spiser en hverdagsmiddag sammen, laver aftaler, mødes fysisk i snakke, om alt det, vi ofte kun "taler om" på de sociale medier. Initiativet har været en stor succes med op mod 100 spisende pr. gang

Ideer bliver til virkelighed

I Idom-Råsted vil vi gerne være kendt som en landsby, hvor der ikke alene fødes mange ideer, men også som en landsby, hvor de fleste af ideerne realiseres – ikke kun de små nemme, men også de store vidtløftige, der både fordrer kreativitet og vedholdenhed.

Plan 1

For 10 år siden fik Idom-Råsted med støtte fra LAG Holstebro og Holstebro Kommune udarbejdet områdets første visionsplan.

Planens motto var "Har du ideen, er vi klar med handling".

De fleste ideer og planer fra dengang er realiseret, heriblandt:

Idræts-og kulturcentret PLEXUS.

Bredbånd i hele Idom-Råsted.

En stiforbindelse mellem Idom og Råsted.

Plan 2

For 3 år siden fik Idom-Råsted Borgerforening udarbejdet en ny udviklingsplan for området, også denne gang med hjælp fra Holstebro Kommune og LAG Struer-Holstebro.

Overskriften for planen er: Vi går den lige vej med skæve ideer.

Mange af ideerne er allerede realiseret, heriblandt:

Landsbylaboratoriet – et udvalg under Idom-Råsted Borgerforening, som skaber og afvikler, utraditionelle kulturarrangementer og arrangerer møder/events, hvor landsby-folk fra hele Danmark udveksler ideer og erfaringer.

Et vindmølle-projekt, som genererer et årligt provenu på 266.000 kr til en lokal fond, hvis formål er udvikling af området.

Lystfiskermekka – i tilknytning til PLEXUS er bygget fire hytter til overnattende lystfiskere, der kommer fra både ind- og udland for at fange laks i Storeåen.

En ny udstykning med plads til 10 senior-boliger, beliggende tæt ved PLEXUS og skolen, lige der hvor tingene sker og folk mødes i landsbyen.

Plan 3

I 2018 – i 10 året for tilblivelsen af PLEXUS har repræsentantskabet med afsæt i en række velbesøgte borgermøder vedtaget en ny vision, der skal gøre fællesskabet omkring stedet endnu stærkere og styrke grundlaget for en økonomisk bæredygtig drift.

Overskriften på visionen er: Fra hver har sit eget til sammen har vi meget

Realiseringen af planen vil blive påbegyndt i 2019 med følgende tiltag.

Primo august arrangeres en 3 dages foodcamp ved PLEXUS, hvor deltagerne besøger områdets fødevarereproducenter og oplever i VIRKELIGHEDEN, hvordan de fødevarer, som de efterfølgende spiser i PLEXUS, bliver til. Deltagerne overnatter ved PLEXUS i telt, grise- eller kalvehytter eller lystfiskerhytter. Det vil også være muligt at blive indkvarteret privat eller bo på hotel.

To gange i sommerens løb arrangeres 1 dags events med oplevelser hos fødevarereproducenter og efterfølgende gourmet-middag i PLEXUS.

I årets løb inviteres kunstnere til at bo i Idom-Råsted, 1,2,3 op til 4 uger i bytte for et "værk" til lokalområdet.

Opstart af dele-ordning, hvor vi deler og deles om små og store ting, både materielle ting og socialt samvær.

Tradition og fornyelse

I Idom-Råsted er der en fælles forståelse for, at vi både skal holde fast i de gode traditioner og have mod på fornyelse, også selv om det fordrer, at noget må opgives.

Idom-Råsted Idrætsforening har i 2018 fejret 75 års jubilæum.

Foreningen tilbyder traditionelle idrætsgrene som gymnastik, fodbold, håndbold, badminton men foreningen har også evnet at forny sig, så man nu også kan gå til yoga, dans og fitness, og fodboldafdelingen har med stor succes indgået et samarbejde med naboforeningen i NR. Felding under navnet FC FRI om børnefodbold for at få den nødvendige volumen til at stille hold i alle årgange og gøre træningen mere spændende og udfordrende, både socialt og sportsligt..

Idom-Råsted Borgerforening gør det en borgerforening forventes at gøre og altid har gjort: Arrangerer fastelavn, byfester, vælgermøder, borgermøder, osv. Men foreningen er først og fremmest engageret i Idom-Råstedes udvikling, og har i de senere år været drivkraften i etableringen af store projekter som: Landsbylaboratoriet, laksehytter ved PLEXUS, kunstgræsbane ved skolen og en kommunal lokalplan, som giver muligheder for at bygge 10 seniorboliger i en ny udstykning.

Foreningens engagement i lokalområdets udvikling har gjort det attraktivt at sidde i bestyrelsen. På generalforsamlingen i 2018 blev antallet af bestyrelsesmedlemmer øget fra syv til ni på grund af de mange arbejdsopgaver, og alligevel var der kampvalg om pladserne i bestyrelsen.

Idom-Råsted Foredragsforening er med sine 125 år en af landets ældste.

Foreningen har gennem alle årene holdt fast i sin oprindelige formålsparagraf: At arrangere kirkelige, kulturelle, historiske og folkelige foredrag, som ikke nødvendigvis appellerer til et stort publikum, men som de, der kommer har stor glæde og udbytte af. Aftnerne samler en trofast og dedikeret tilhørerskare, som i de senere år har været stigende. Samtidig er foreningen begyndt at samarbejde med PLEXUS og /eller pastoratrådet om 1-2 årlige arrangementer med kendte og derfor dyrere foredragsholdere, som fordrer en fyldt PLEXUS-sal (over 200) for også at være en økonomisk succes. Det er også gået godt.

PLEXUS er et "hus" med kun 10 år på bagen. Alligevel har huset allerede i dag både arrangementer, som kan kaldes en tradition og arrangementer som hele tiden tages op til revision og fornyes.

Igennem alle 10 år har PLEXUS afviklet månedlige fællesspisninger for landsbyens borgere. Deltagerantallet har svinget mellem 75 og 300.

I 2018 er konceptet ændret. I dag afvikler man næsten ugentlige "spis sammen-arrangementer", hvor borgerne en hverdagsaften, kan komme forbi til aftensmad mellem kl 17 og kl 19. Det kræver ingen

planlægning og ingen tilmelding at deltage. Man møder bare op, sætter sig ved et bord, sommetider i selskab med en, man kender vældig godt, sommetider i selskab, med en, man ikke møder så tit. Spis sammen-arrangementerne er både en nem (og billig) måde at få aftensmad på og en nem måde at lære landsbyens borgere at kende på. Det nye tiltag har været en stor succes med op mod 100 deltagere pr gang.

Men samtidig med fornyelsen holder huset også fast i de fællesspisninger, som er blevet en tradition. Fællesspisninger, hvor landsbyens borgere mødes til en lidt "finere" middag i festlige rammer, som fx:

En årlig hjortefest, hvor landsbyens jægere sørger for kødet, og som i nu 10 år hver gang har samlet 200-300 gæster.

Mortensaften med and og risalamande, som i 2018 samlede 240 deltagere – eller næsten en fjerdedel af de mennesker, der bor i landsbyen.

PLEXUS' rolle i lokalsamfundet er ikke alene at være fysisk ramme om de aktiviteter, der foregår i lokalsamfundet, det er også at styrke de sociale bånd og fællesskabet.

Huset "spiller med", når nogen får en ide, der bidrager til fællesskabet.

PLEXUS var således medspiller, da engagerede borgere i 2016 ville etablere en musikklub. Intentionen var at arrangere intime musikaftner, som det ikke koster "en bondegård" at deltage i, og at musikerne i det omfang, der er muligt kombinerer koncerterne med besøg i skole og/eller børnehave.

Musikerne er ikke "de kendte" fra radioen, men dog dygtige, erfarne kunstnere indenfor skæve genrer, som folkemusik, blues, country, singer songwriter, som har noget på hjerte og med deres musikglæde og engagement formår at få publikum med. Musikerne kommer fra både ind- og udland.

Initiativet har været en succes. Deltager-antallet i de ind til videre seks årlige koncerter har været stigende, og publikum kommer fra et geografisk område, der rækker væsentligt ud over lokalområdet. Successen har betydet, at PLEXUS Musikklub er i gang med at omdanne sig selv til en forening, som kan søge honorarstøtte hos Holstebro Kommune og Statens Kunstfond. Det betyder samtidig, at antallet af koncerter øges til minimum 10 om året.

Kirkelivet i Idom og Råsted er naturligvis funderet i tro og tradition, men menighedsrådet og kirkens ansatte har altid været åbne for fornyelse, så længe fornyelse ikke i sig selv er målet.

Menighedsrådet har valgt ikke at have en kirkesanger. Til gengæld har kirkerne gennem mange år haft et stort børnekor, som hele tiden har formået at rekruttere nye medlemmer blandt områdets børn.

Børnenes deltagelse i koret indebærer også, at et af dem læser ind- og udgangsbonen ved gudstjenesterne

Mange af de børn, der går eller har gået på Idom-Råsted Skole har været med i koret, der gennem årene har fostret flere medlemmer til Landskoret, der er kirkekorenes "landshold". I øjeblikket er der således to fra Idom-Råsted i Landskoret.

Menighedsråd, præst og organist er en aktiv del af det "skæve" kulturliv i Idom-Råsted.

Ved særlige lejligheder i kirken suppleres kirkekoret af områdets nyetablerede herre-kor, som også er et produkt af det "skæve" kulturliv

Et element i Idom Biennalen 2018 var et arrangement og en udstilling i konfirmandstuen med temaet passion, hvor borgere fra lokalområdet sammen med borgere med anden etnisk baggrund fra "Trekanten" i Holstebro viste eksempler på deres passion i form af husflidsarbejder, dans, musik, bagværk mv.

Halm-colosseum var ramme om en i øvrigt helt traditionel søndags-gudstjeneste, og en hverdagsaften blev Carl Th. Dreyers filmatisering af Kaj Munk-skuespillet "Ordet" vist i kirkerummet.

Alle arrangementer med meget stor tilslutning.

En af de senere års nyskabelser er også, at kirkens organist den første onsdag i hver måned inviterer til nedtoning i kirken: En halv time, hvor man til lyden af orgelmusik kan drosle ned eller lade tankerne flyve, uden forstyrrelser, uden ord. Et tilbud, som mange tager imod, også uden for Idom-Råsted-området.

Vi diskuterer også det, der kan give knubs

I Idom-Råsted synes vi, det er vigtigt også at kunne diskutere de ting, vi godt ved, vi er uenige om. At skabe udvikling er også at turde. At ville fællesskabet og styrke fællesskabet er også at kunne diskutere og snakke sammen, når vi er rygende uenige.

I 2013 fødtes ideen om et lokalt forankret vindmølleprojekt, hvor 5 pct af elsalget forlods skulle indgå i en lokal fond til udvikling af lokalområdet.

Ideen affødte en række velbesøgte borgermøder, hvor ideen og placeringen af møllerne blev diskuteret. Som i alle andre vindmølle-sager var meningerne delte.

Nogle var MEGET for.

Nogle var MEGET imod.

Måneders debat afsluttedes med en folkeafstemning, hvor ca. 80 pct af områdets beboere stemte. Godt 80 pct sagde ja til projektet. På den baggrund besluttede borgerforeningen at arbejde videre med det.

Projektet måtte siden "stilles i bero", fordi man ikke skønnede, at der kunne skabes tilstrækkelig økonomi i det på grund af faldende el-priser.

Men sideløbende arbejdede en privat vindmølle-udvikler på et andet projekt med en anden placering. Projektudvikleren tilbød borgerforeningen at der forlods af el-salget skulle gå 50.000 kr pr. mølle eller i alt 200.000 kr om året i 20 år til det lokale foreningsliv. Beløbet blev senere forøget til 266.000 kr. Til gengæld skulle borgerforeningen tilkendegive opbakning til projektet i sit høringssvar til Holstebro Kommune.

Aftalen affødte en meget ophedet debat, som truede med at splitte forholdet mellem sognene Idom og Råsted.

Men møllerne blev rejst og snurrede 1. februar 2018. På en særdeles velbesøgt generalforsamling i borgerforeningen i foråret 2018, hvor både modstandere og tilhængere af projektet var mødt frem i stort tal, enedes man i god ro og orden om at se fremad. Og om at passe på fællesskabet, også når vi er uenige.

Vi er ikke blevet mere enige om vindmøllerne, men vi er blevet enige om, at uenigheden ikke må splitte os.

Samarbejde og fællesskab – om end i mindre skala – blev også sat på prøve, da borgerforeningen i august 2017 modtog en invitation fra studerende og forskere fra Aarhus Universitet om at medvirke i et ulvedialog-projekt med henblik på at udarbejde en fælles rapport med forslag til en fremtidig forvaltning af ulve i Danmark.

Idom er hjemsted for landets største lamme-producent, som også er den lodsejer, der har mistet flest dyr efter ulve-angreb. Ulve var og er et betændt emne, der som vindmøller, kan afføde glohede diskussioner.. Også blandt de ca. 40 borgere fra området, som deltog i projektet.

Men efter en lang møderække levede dialogmødet op til landsbyens DNA. Vi enedes om en rapport, som ikke nødvendigvis afspejler det vi hver især mener, men dog er så afbalanceret og nuanceret, at alle ville lægge navn til den.

Der var en fælles forståelse for, at alle ikke kan få ret, når alle ikke mener det samme.

Der var en fælles forståelse for, at man også bør søge et resultat, selv om resultatet ikke bliver helt, som vi hver især kunne ønske os.

Ulvedialog-projektet havde en enorm presse-bevågenhed. Der var journalister til stede fra hele landet, da rapporten blev præsenteret. Rapporten blev senere præsenteret for repræsentanter fra Vildtforvaltningsrådet, som entydigt roste den konstruktive tone i rapporten og konkluderede, at de helt sikkert kunne bruge mange af elementerne i den ulveforvaltningsplan, som de selv var i gang med at udarbejde.

Senere måtte vildtforvaltningsrådet dog konkludere, at de i modsætning til borgerne i Idom-Råsted, ikke kunne blive enige om et fælles forslag til en ny ulveforvaltningsplan.